

STYRDOKUMENT

Riktlinjer för medelsförvaltning av samförvaltade stiftelser

Beslutad när	2024-08-27 § 148
Beslutad av	Kommunstyrelsen
Diarienummer	KSKF/2024:197
Ersätter	Finansiella anvisningar för samförvaltade stiftelser
Gäller för	Kommunstyrelsen
Gäller fr o m	2024-08-30
Gäller t o m	Tills vidare
Dokumentansvarig	Ekonomidirektör
Uppföljning	Vid behov

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga och ej tidsbegränsade. Om det ska vara kommun- och/eller koncernövergripande ska det beslutas av kommunfullmäktige i annat fall av berörd nämnd.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Om den ska vara kommun- och/eller koncernövergripande ska den beslutas av kommunfullmäktige, i annat fall av berörd nämnd.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

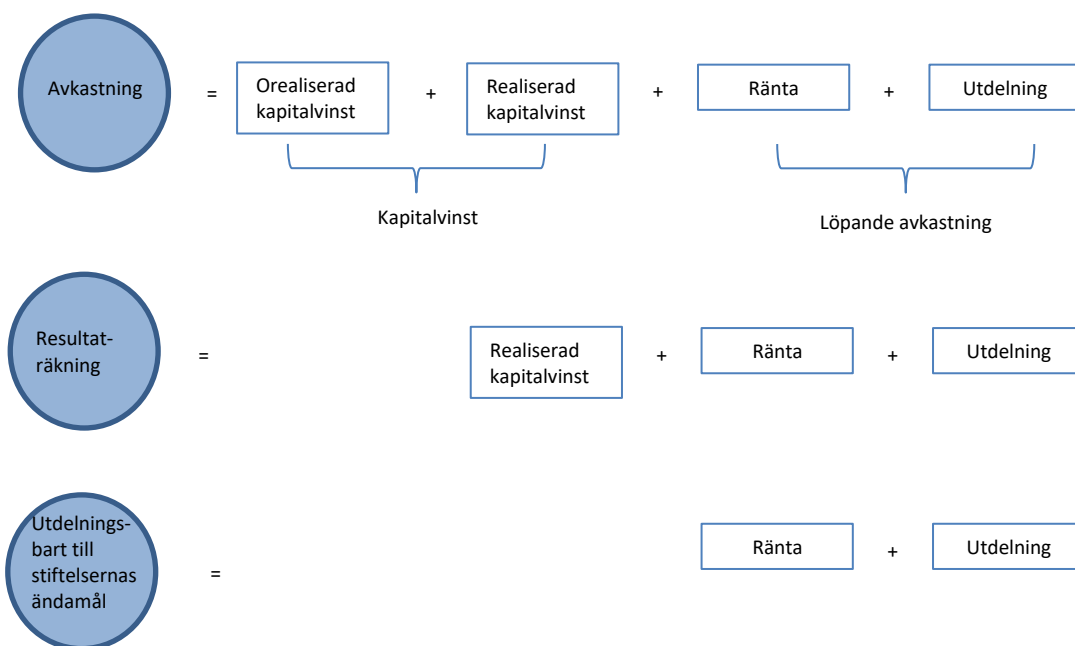
En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer kan vara tidsbegränsade eller ej tidsbegränsade. Om den ska vara kommun- och/eller koncernövergripande ska den beslutas av kommunfullmäktige, i annat fall av berörd nämnd.

Riktlinjer för medelsförvaltning för samförvaltade stiftelser

1. Inledning

1.1 Riktlinjens bakgrund och syfte

Eskilstuna kommun förvaltar ca 50 miljoner kronor i stiftelsemedel. Antalet donationsstiftelser uppgick vid utgången av 2023 till 34 stycken. De ändamål som respektive donator velat främja, ska tillgodoses genom utdelning av fastställd del av donationsfondens löpande avkastning såsom ränta och utdelning. Nedan redogörs för vad begreppet avkastning innebär. Avkastning består dels av kapitalvinst och dels av löpande avkastning. Det är endast löpande avkastning såsom ränta och utdelning som kan användas till stiftelsens ändamål i form av utdelning enligt Stiftelselagen. Realiserade kapitalvinster stärker grundkapitalet.

Syftet med riktlinjen är att ange inriktning och ramar för de samförvaltade stiftelsernas tillgångar med avseende på:

- Investeringsstrategi
- Organisation och ansvarsfördelning
- Riskuppföljning och kontroll
- Rapportering och uppföljning av resultat

Om inte stiftelseförordnandet innehåller särskilda placeringsanvisningar svarar förvaltaren enligt 2 kap 4 § stiftelselagen för att stiftelsernas förmögenhet är placerad på ett godtagbart sätt.

Förmögenhetsförvaltningen skall utgå från ett helhetsperspektiv. Viktiga faktorer att beakta är:

- Skydd mot nominella förluster
- Skydd mot penningvärdesförsämring
- Utdelningsbar avkastning
- Real värdestegring
- Likviditet

Riktlinjen anger de övergripande reglerna som gäller för förvaltning av stiftelsernas kapital. Vidare anges hur ansvaret är fördelat för kapitalförvaltningen.

1.2 Målsättning

Den övergripande målsättningen med förvaltningen av stiftelserna är att årligen dela ut medel för användning i enlighet med donatorernas vilja samt att skapa en real värdestegring givet de riskmandat och hållbarhetsregler som anges i detta dokument.

1.3 Uppdatering av riktlinje

Riktlinjen skall uppdateras löpande med hänsyn till aktuella förhållanden inom de samförvaltade stiftelserna samt med beaktande av utvecklingen på de finansiella marknaderna. Riktlinje för medelsförvaltning för samförvaltade stiftelser fastställs av kommunstyrelsen.

2. Organisation av kapitalförvaltning

Kommunstyrelsen har gentemot förvaltarna åtagit sig det totala ansvaret för stiftelsernas förmögenhet. Det operativa ansvaret för förvaltningen regleras i kommunstyrelsens delegationsordning.

3. Allmänna styrprinciper

Med hänsyn tagen till ovan angivet helhetsperspektiv skall stiftelsernas förmögenhet förvaltas så att en hög direktavkastning erhålls. Detta för att möjliggöra en hög årlig utdelning.

Godkända parter i finansiella avtal avseende köp och försäljning av värdepapper och derivatinstrument skall vara banker och fondkommissionärer, som står under den svenska Finansinspektionens tillsyn.

Extern förvaltare får anlitas för diskretionär förvaltning av stiftelsernas förmögenhet. Extern förvaltare skall vara ett värdepappersinstitut som står under Finansinspektionens tillsyn. Extern förvaltare skall åta sig att följa riktlinjer för medelsförvaltning av samförvaltade stiftelser.

3.1 Risktolerans och Riskhantering

De årliga utbetalningarna utgör endast en mindre andel av kapitalets storlek och placeringshorisonten för de totala donationsmedlen är därmed mycket lång (tio år eller längre), vilket medför att det finns en viss tolerans för fluktuationer i portföljens värde över tiden. Det mest centrala för förvaltningen är att portföljens tillgångar fördelas på ett sådant sätt att det skapas förutsättningar för en tillräcklig långsiktig real avkastning.

Riskhanteringen vilar på den grundläggande principen om diversifiering. Denna princip innebär att en portföljs placeringar fördelas inom och mellan olika tillgångsslag och marknader med syfte att minska den totala effekten av enskilda negativa händelser bland portföljens innehav. Riskspridningen skapas såväl genom att portföljen ur ett övergripande perspektiv fördelas över ett antal olika typer av tillgångsslag och förvaltningsmandat som genom att den fördelas vidare på ett större antal enskilda värdepapper inom respektive tillgångsslag och förvaltningsmandat

4. Likviditetshantering och placeringar

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag:

- Likvida medel
- Räntebärande värdepapper
- Aktier och aktierelaterade instrument
- Alternativa placeringar
- Derivatinstrument får utnyttjas i förvaltningen.

4.1 Värdering

Samtliga i riktlinjerna angivna restriktioner avser tillgångarnas marknadsvärde, dvs. de värderas till vid varje tillfälle rådande pris-, kurs- och räntenivåer.

Tillgångssammansättning

Stiftelsernas förmögenhet ska vid varje tidpunkt vara fördelad enligt följande:

Tillgångsslag	Portföljen totalt, %		
	Min	Normal	Max
Aktier	45	55	65
- varav globala	60	70	80
- varav svenska	20	30	40
Räntebärande	35	45	55
Alternativa placeringar	0	0	10
Likvida medel	0	0	10

Portföljens tillgångsfördelning kan röra sig inom ovanstående limiter. Överskrids avvikelsemandaten krävs en rebalansering så att tillgångsfördelningen återställs till normalvikter.

4.2 Räntebärande värdepapper

Placeringar skall företrädesvis ske i värdepapper utgivna av svenska staten, svenska banker, hypoteksinstitut samt företagsobligationer med hög kreditvärdighet. Placering får också ske på fasträntekonton. Vid placering i räntebärande tillgångar skall kreditrisk bedömas, värderas och tas hänsyn till vid beslutet.

Placeringar skall göras i fonder eller räntebärande papper med hög likviditet. Tillåtna derivatinstrument är ränteterminer avseende den svenska kapitalmarknaden.

Handel med ränteterminer är endast tillåtet för att skydda ett innehav av värdepapper.

Inget enskilt obligationsinnehav får utgöra mer än 10 procent av totala tillåtna andelen ränteinstrument.

4.3 Aktier

Placeringar får endast ske i börsnoterade svenska aktier. Dessutom får placering ske i andelar i svenska och utländska aktiefonder. Aktieplaceringar skall hålla hög likviditet.

Det är tillåtet att köpa säljoptioner och att utfärda köpoptioner avseende svenska aktier. Handel med optioner får endast förekomma för att skydda ett innehav av aktier.

Inget enskilt aktieinnehav får utgöra mer än 10 procent av totala tillåtna andelen aktier.

4.4 Alternativa placeringar

Med alternativa placeringar avses bland annat: Absolutavkastande investeringar s.k. hedgefonder samt strukturerade produkter med kapitalgaranti.

4.5 Hållbara och ansvarsfulla placeringar

Eskilstuna kommunkoncern har ett ambitiöst hållbarhetsarbete som ska genomsyra kommunens styrsystem och processer. Miljöpolicyn utgör basen för det interna och systematiska miljöarbetet. Det långsiktiga klimatmålet Klimatpositiva Eskilstuna 2045 gäller både kommunkoncernen och det geografiska området. I syfte att bidra till måluppfyllelse inom miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet ska kommunkoncernens hållbarhetsarbete integreras i finansförvaltningen genom hållbara och ansvarsfulla placeringar. Finansförvaltningen ska också beakta ett etiskt perspektiv.

Kommunen definierar ansvarstagande som respekt för de tio principer som återfinns i FN:s Global Compact gällande mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och anti-korruption. Definitionen av ansvarstagande omfattar också ILO:s åtta kärnkonventioner gällande förenings- och organisationsfrihet, avskaffande av tvångsarbete, avskaffande av barnarbete samt avskaffande av diskriminering.

Kommunens investeringar skall dessutom alltid följa FN:s riktlinjer i enlighet med UNPRI:s ”Principles for Responsible Investments” samt Rio-deklarationen. Dessutom skall placeringar inte ske i företag som inte följer nationella lagar och andra regelverk avseende till exempel villkorsfrågor, arbetstider samt yttre och inre miljö.

Vidare exkluderar kommunen enligt institutionell standard industrier vars verksamhet inte ligger i linje med vad de anser vara etiskt eller hållbart. Placeringar får ej göras i bolag vars omsättning genom produktion eller distribution överstiger 5 % från nedan sektorer:

- Pornografi
- Tobak
- Alkohol
- Militära varor och tjänster
- Kommersiell spelverksamhet
- Droger

Svenska bolag som verkar inom försvarsindustrin undantas från exkludering.

Eskilstuna kommun har nolltolerans mot investering i verksamheter som är inblandade i framtagandet och/eller service av kontroversiella vapen¹.

¹ Kontroversiella vapen är vapen som är förbjudna enligt internationell rätt eller som anses kontroversiella på grund av att de orsakar urskillningslös skada. Klusterbomber,

Vidare tillåts ej placering i bolags vars huvudsakliga verksamhet utgörs av prospektering, utvinning eller produktion av fossila bränslen.

Vid osäkerhet av etiska skäl skall grundregeln vara att avstå från placering. Om placering av misstag skett i oetisk verksamhet skall engagemanget snarast avyttras, med beaktning av kostnader.

Dessa instruktioner skall gälla vid förvaltning av direktinvesteringar i svenska och utländska aktier samt företagsobligationer. Vid placeringar i fonder skall innehavets vikt bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras.

EU Taxonomi och SFDR (Disclosureförordningen)

Via valet av investeringar har kommunen en möjlighet att bidra till minskad klimatpåverkan och samtidigt verka för en långsiktig och hållbar ekonomi. FN:s globala hållbarhetsmål (Agenda 2030), Parisavtalets mål att hålla den globala uppvärmningen långt under 2 °C och sträva efter att begränsa den till 1,5 °C står i fokus tillsammans med EU:s klimatmål.

Fonder som tydligt kan påvisa att de har en mätbar och positiv påverkan på hållbarhetsfaktorer och/eller främjar hållbarhet kommer att föredras vid fondval. Det innebär att så kallade Artikel 9 (mörkgröna) och Artikel 8 (ljusgröna) fonder väljs i första hand om dessa är tillämpliga för tillgångsslaget i fråga.

Om det kommer till kommunens kännedom att dessa föreskrifter inte efterlevs kommer detta att leda till att kapitalförvaltaren uppmanas att göra en utvärdering av den enskilda placeringen. Baserat på tillgänglig information gör kommunen en helhetsbedömning av placeringens och kapitalförvaltarens lämplighet, varvid bl.a. beaktas olika åtgärder företaget eller kapitalförvaltaren har vidtagit för att rätta till missförhållandena och företagets/kapitalförvaltarens agerande i etiska och miljömässiga frågor i övrigt.

Resultatet av detta kan innebära att kommunen väljer en annan placering, avyttrar en placering eller inleder dialog med företag och/eller förvaltare i syfte att bidra till en positiv utveckling.

5. Rapportering

Uppföljning av stiftelsernas avkastning, utdelning och hållbarhet rapporteras till kommunstyrelsen i samband med årsbokslut.

personminor, biologiska vapen, kemiska vapen och kärnvapen klassificeras samtliga som kontroversiella vapen.

6. Revision

Donationsmedelsförvaltningen och dess räkenskaper ska granskas av revisor som utsetts av kommunstyrelsen.

Gällande lagstiftning och annan rättslig reglering

Stiftelselagen reglerar förvaltning av stiftelser. Där framgår att samförvaltning är tillåten om inte annat anges i statuten.

Förhållande till redan fattade politiska beslut

Riktlinjen är underordnad Riktlinje för finansverksamhet i Eskilstuna kommunkoncern